

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

ptoribus aliis, colligens, ut supra dixi, huic operi inferam. Ille vero sic ait: Postquam Diocletianus & Maximianus regni insignia deposuissent, ac Constantius excessisset e vita, reliqui Romani imperii reges qui simul imperabant, hi erant. Constantinus in partem patris sui successit, quæ ab ea quæ vocatur Europa incipiens, ad Danubium usque protenditur, utramque Scythiam, Celtas omnes, Illyrios, Sarmatas, & omnem barbarorum terram quæ ad Rhenum fluvium porrigitur, atque Macedoniam, & vicinum mare complexa, Thessaliam, & Achaiam, & quæcumque ad occidentem solem vergentia, Ionio terminantur mari. Maximinus Diocletiani filius (ut ait Eusebius) omnes ad orientem gentes: Maxentius vero Romam, & quæ ab Italia ad Oceanum protenduntur, administrabant.

CAPVT II.

POSTQUAM Constantinus patrillegitime parentasset, & consuetos perfoluisset honores, otium in ea Romanorum calamitate sibi damnum esse duxit. Audiuit enim Romam Maxentii improbitate grauiter affligi, qui regni moderationem in suam tyrannidem commutauerat. Multos enim principes viros indicta causa neci dedit: supplicia & exilia irrogabat, agros & honores sine delectu tribuebat: alienas coniuges, quarum amore capiebatur, aut fraude in stuprum illexit, aut imperiis ad flagitium impulit. nulli tutum erat formosam vxorem habere:

ἄλλων συσπαφείων ἀναλεξάμενος ἐνθάτω, κατὰ δυνάτεσσι εἶρηκα, πῶς δὲ τῶ βιβλίῳ. λέγει δὲ καὶ οὕτως· μὲν γὰρ τῆ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ δόξασιν, καὶ τῶ τελευτήσαντων, ἀπολείπονται τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ὁμόχρονοι βασιλεῖς οἶδε. Κωνσταντῖνος μὲν τῶ τῆ πατρὸς μοῖραν ἐληφώς· αὐτῆ δὲ τῶ δόξῃ τῆς καλυμμένης Εὐρώπης ἀρχομένη, ἧπὶ τῆ Ἰσθμὸν διήκουσα, Σκυθίαν τε ἐκατέραι, καὶ Κελτοὺς ἅπαντας, Ἰλλυριοὺς τε καὶ Σαυρομάτας, καὶ τῶ ἧπὶ Ῥῶν ὀπατιμὸν καὶ διήκουσαν τῆς βαρβαρίας γῆς, τῶ τε Μακεδονίαν καὶ τῶ πρὸς αὐτῶν θάλασσαν, Θεσσαλίαν τε καὶ Ἀχαιίαν, ἔῃσα πρὸς ἥλιον δύοντο δόξῃ τῆς Ἰωνίου ὀρίων πέρατος. καὶ Μαξιμιανὸς δὲ ὁ Διοκλητιανοῦ παῖς, ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν ἀνατολήν ἔθνη, κατὰ φασιν ὁ Εὐσεβίος· Μαξιμῖνος τε τῆ Ῥώμῃ, ἔῃσα δὲ τῆ Ἰταλίας εἰς αὐτὸν καὶ διήκουσα ὠκεανὸν, διείπον.

Κεφ. β'.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ οὖν μὲν τῆ πατρὸς ἔνομον κληθεῖς, καὶ τὰς νομιμοδύνας ἡμῶν, ζήμιαι ἠγήσατο * τῆ Ῥωμαίων συμφορᾶς τῶ ἡσυχίαν. ἤκουε γὰρ τῆ Ῥωμαίων πόλιν κἀμνοῦσιν τοῖς Μαξεντίου κακοῖς· εἰς γὰρ ὠμότηα τυραννίδος ὁ τῆς βασιλείας ἀπὸ μετεβάλλετο ἄσπρος. πολλοὺς τε γὰρ ἀκρίτως τῆ ἐντέλει θανάτω ἀφαιρούσιν, ζήμιαι τε ἔφυγας ἔῃ τῆς ἀναδασμὸν, καὶ πρὸς πημάτων ἀνεξέπεστος ἐπέβαλλεν. ἤδη δὲ ἔῃ γυναικῶν ἀλλοσελίων ἔσσαν, ἢ κακία διέφθρεν, ἢ τοῖς ἧπὶ τῆ γυναικῶν ἐβιάζετο. καὶ λοιπὸν ἀνασφαλῆς τῶ γυναικῶν ἔχον ἀπρεπῆ.

ANNO CHRISTI 317

κὶ διὰ σωφροσύνης φυλακῶν πολλή
νῆς ἡ πόλιν μαυφονία. ταῦτα ἔ
πλείστα ἔτη ἀκούων ὁ θεοφιλέστατος
Κωνσταντῖνος, ἀ μὴ πῆς ἀφροσύνης ὄβρι
σιν ταξέως, ἀφωξυώετο. ποιεῖ γὰρ οἰ
κείαν λύπην τοῖς φιλοθεοῖς ἀνδράσιν
ἢ τῶν ἄλλοτελιῶν ἀδικημάτων ἀδικία.

Περὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, ὅ
πως κτλ τοῦ τυραννοῦ Μαξεντίου
ἐστρατοπεδῶσατο.

Κεφ. γ.

ΕΔΟΚΕΙ δὴ αὐτῷ λοιπὸν τῶν ὀπλῶν
ἀπείχεσθαι, καὶ τοῖς ποιαῦτα πείθοισι
Ρωμαίοις ἐπαμύνασθαι. τὸ γὰρ ἐκείνοις
τῶν κακῶν ὄξελείχεσθαι, ἴσον ἡν, εἶπεν, καὶ
παντὰς ἀνθρώποις διασῶσαι. βουλήν
ἔλαμβάνει, ἀφῆκεν τὰς ἀποστατού
σας πόλεις τῶν Ρωμαίων ἡγεμονίας ἀνα
καλέσασθαι, τὰς μὲν τοῖς λόχοις, τὰς δὲ
τοῖς ὀπλοῖς, τὰς δὲ τῶν Φιλαμυθουπίας
ἐπιπέλα. τοῖς γὰρ φόροις αὐτοῖς κωφο
τέροις ἀπέφλυε, καὶ τῶν ἀκροάσεως ἰσό
τητα ἀφῆκε, τὰς τε νεωφροποίας καὶ
ἀπονοίας σιωπῶς διέλυε, σιωπῶν
μᾶλλον ἢ φοβῶν εἰδώς τὰ Σαύρων καὶ
τὰ Φεράκων ἔπε Γερμανῶν ἔθνη Φι
λόκωνά τε ἔει, καὶ ἀφῆκε τὰς τῶν βασι
λέων ἐπαναστάσεις ἀπέκτισον ἔχον ὀρ
μῆν, καὶ νόμον πολλὰς τῶν γυναικῶν
ποιείχεσθαι. ὑπηγάγετο δὲ καὶ Σπανίους, καὶ
Βρετανούς, καὶ τὰς αὐτόθι νήσους, καὶ τὰ
λοιπὰ γῆνη, ἔπαντας ἔδυν τῶν ἡλίου
δυσμεῶν γυνομήμοις μύστυρας· εἰδέναι
Φασίν, εἴτε ἀληθῶς τῶν ὠκεανῶν κατὰ
δυνεῖ, εἴτε καὶ ἀφῆκε τὸ ὕδωρ φθάσας, πάλ
ιν δὲ ἔτρεας ὁδοὺς πρὸς ἡμᾶς ἀνακάμ
πτει. εἴλετο δὲ καὶ τῶν κρατῶν τῶν ὀπλῶν τὰ αὐ
τόθι βαρβάρων φάλα, ἀφῆκε τὸ μᾶ
χης πρὸς τὸ ἔργον συζητησάμενος. ἔδυν

pudicitiae tutandae causa, multa
erat in tota vrbe caedes. Cum
haec aliaque plurima, quae huius
instituti non sunt, Constantinus
Deo carissimus audiisset, gra
uiter commotus est. Viris enim
piis proprium dolorem commo
uet aliena iniuria.

*De rege Constantino, quomodo
exercitum contra tyrannum
Maxentium duxit.*

CAPVT III.

PLACVIT ergo Constantino
arma capere, & Romanos a
talibus iniuriis vindicare. nam
illos ex malis eripere perinde ef
se dicebat, atque omnes homi
nes seruare. Primum statuit re
uocare vrbes quae a Romano im
perio deficiuerant; alias quidem
verbis, alias vero armis, nonnul
las etiam beneficentiae & huma
nitatis officiiis. Nam tributa le
uiora reddidit, in hominibus au
diendis admittendisque æquabi
lem se praebuit: rerum nouarum
studia & insolentias caute sustu
lit, silentio magis quam metu;
sciens Saurorum, Francorum, &
Germanorum gentes nouitatis
studiosas, contra reges motus fa
cile concitare, ac saepe animi sen
sum tamquam legem sequi. Ad
duxit etiam Hispanos, Britan
nos, & insularum quae illic sunt
incolas, atque nationes reliquas:
omnes etiam occasus solis testes,
qui se scire gloriantur vtrum sol
vere Oceano immergatur, siue
circum aquas currens, rursus a
lia via ad nos redeat: barbaras il
lic gentes vi & armis cepit, hac
velut belli accessione ad susce
ptum opus opportune vsus. Ex
iis enim populis alios quidem

R r iij

Handwritten marginal notes in the left margin, including the word 'ANNO' and 'CHRISTI'.